

Sataman Ilta 7.9.2025

Joonan 1.luku
Arto Malmberg

”Kaislan kuristama” - ”Aurinkomatkat”

Ottakaa halutessanne tekstin käsittelyn avuksi seuraavat pohdintakysymykset:

1. Mitä teksti kertoo Jumalasta, Jeesuksesta, Pyhästä Hengestä ja Jumalan suunnitelmasta?
2. Mitä teksti kertoo ihmisistä?
3. Mitä tämän tekstin pohjalta teet elämässäsi hyvin? Entä minkä pitäisi muuttua?
4. Tiedätkö ketään, jonka olisi hyvä kuulla oppimastasi? Raamatun teksti DBS-menetelmälle on Joonan kirjan ensimmäinen luku.

Johdanto:

Vanhimmiston valitsemat pääpainopistealueet tälle toimintakaudelle on seuraavat.

Lähetystyö

Kristuksen tunteminen

Hengellinen sodankäynti

Lopun ajan haasteet

”Kaislan kuristama” opetussarjan pääpainopistealue on lähetystyössä.

Sarjamme huipennus on kahden viikon päästä 21.9. sunnuntaina Jyväskylän Kristillisellä koululla pidettävä lähetysjuhla.

Olemme seurakuntana tehneet paljon yhteistyötä OM:n kanssa vuosien mittaan.

Näin ollen vietämme Jyväskylän Satamaseurakunnan ja OM:n yhteistä lähetysjuhlaa.

Tänä vuonna operaatio Mobilisaatio lähetysjärjestö täyttää 60 vuotta.

Tänään siis pääpainopiste lähetystyössä, johon pysähdymme Joonan kirjan kautta.

Joonan kirja on yksi niin sanotuista pikkuprofeetoista.

Kriittinen raamatuntutkimus on pitänyt Joonan kirjaa mytologisena tai vertauskuvallisena kertomuksena.

Perinteisen linjan kannattajat, niin kuin itsekkin, pidän Joonan kirjaa historiassa tapahtuneena tositahtumana.

Miksi niin?

2. Kun 14:24 kertoo Joonasta seuraavaa...

14:25 Hän (Jerobeam II), palautti entiselleen Israelin alueen, siitä, mistä mennään Hamatiin, aina Aromaan mereen saakka, sen sanan mukaan, jonka Herra, Israelin Jumala, oli puhunut palvelijansa, profeetta Joonan, Amittain pojan, kautta, joka oli kotoisin Gat-Heeferistä.

2. Kuningastenkirja

Joonan kirjan profeetta Joonan, Amittain poika mainitaan tässä kohtaa.

Kuningasten kirjan mukaan hän oli historiallinen henkilö.

Hän oli profeetta jonka välittämän sanoman rohkaisemana kuningas Jerobeam toinen palautti Syyrian valtaamia alueita takaisin Israelille.

Toisekseen Jeesus myös viittaa itse Joonaan Matteuksen evankeliumin luvussa 12.

12:39 Mutta hän vastasi heille ja sanoi: "Tämä paha ja avionrikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeetta Joonaan merkki.

12:40 Sillä niinkuin Joonas oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä.

12:41 Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi; sillä he tekivät parannuksen Joonaan saarnan vaikutuksesta, ja katso, tässä on enempi kuin Joonas.

Jeesuskin puhuu Joonasta historiassa eläneenä profeettana ja hänen saarnansa vaikutuksesta.

Kun Raamattu näin arvovaltaisesti todistaa Joonasta ja hänen palvelutyöstään, ei Raamattuun uskovaalla kristityllä pitäisi olla epäilystä Joonan kertomuksen historiallisuudesta.

Jumala ilmoittaa itsensä Raamatussa.

Jos emme luota Raamattuun, meille ei jää mitään.

On myös niin, että Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että olemme Jumalan lapsia.

Samoin on mahdollista saada Hengen todistus Jumalan sanan aitoperäisyydestä.

Raamattu on maailman eniten, luettu, tutkittu, hutkittu ja "vainotuin" kirja.

Sen arvovaltaa on koitettu murtaa vuosisatojen mittaan, siinä kuitenkin onnistumatta.

Kiitos olkoon Jumalalle, Hän valvoo sanaansa!

Joonan kirja on mielenkiintoinen kirja siinä suhteessa, että se keskittyy profeettaan itseensä.

Jumalan kutsuun hänelle, hänen motiiveihinsa, vaikuttimiin, tekemisiin ja tekemättä jättämisiin.

Varsinainen sanoma, minkä Joonas saarnaa kuulijoilleen, on tiivistetty kuuteen sanaan.

Se on kyllä ollut sitten sitäkin voimallisempi.

Tuosta sanomasta Mikko puhuu ensikerran opetuksessa.

Nyt siis tämän päivän tekstiin.

Luen Joonan kirjan alusta.

Joona:

1:1 Joonalle, Amittain pojalle, tuli tämä Herran sana:

1:2 "Nouse, mene Niiniveen, siihen suureen kaupunkiin, ja saarnaa sitä vastaan; sillä heidän pahuutensa on noussut minun kasvojeni eteen".

Joonan, nimi tarkoittaa kyyhkystä.

Voisi ajatella että Joonan nimi oli siinä mielessä enteellinen, että hän toimi viestin välittäjänä, samoin kuin kyyhkysset tuohon aikaan.

Tai kyyhkynen, jolla myös Pyhää Henkeä Raamatussa kuvataan, toimi voimallisesti Joonan saarnan kautta.

Joonan eli Jerobeam II aikalaisena, joka oli kuninkaana pohjoisvaltio Israelissa vuosina 782-753 ekr.

Niin kuin äsken mainitsin, Joonan kautta Herra antoi sanan tuolle kuninkaalle.

Kuninkaasta kerrotaan, että hän teki pahaa Herran silmissä.

Hän palvoi Israelin Jerobeam I pystyttämiä sonnipatsaita, epäjumalia.

Kuitenkin Jumala armahti Israelia ja armossaan kehotti kuningasta valloittamaan Syyrian aikaisemmin haltuunsa ottamia alueita takaisin Israelille.

Jumala antoi tuon kehotuksen profeetta Joonan kautta.

Tuo oli voimakas osoitus Jumalan armosta ja rakkaudesta rikkonutta kansaansa kohtaa.

Joonalla oli näin ollen kokemusta siitä, kuinka Jumala on armollinen.

Hän oli nähnyt kuinka Jumala oli armahtanut ja auttanut kansaa kurjuuden keskellä, vaikka se ei sitä ansainnut.

Mikä kaupunki Niinive sitten oli?

Arkeologisissa kaivauksissa on käynyt ilmi, että Suur-Niiniven alueen halkaisija vaihteli 50-100km:n välillä, mikä sopii yhteen Joonan kirjan tietojen kanssa.

Joonalla sinne on ollut matkaa arviolta 800km.

Niinivestä tuli myöhemmin Joonan kaupungissa käynnin jälkeen Assyrian suurkaupunki.

Assyrialaiset olivat juutalaisten pelätyimpiä vihollisia.

Assyrialaiset olivat kuuluja raakuudestaan.

Muuan Assyrian kunigas kehui piirtokirjoituksessa seuraavasti.

"Paljon vihollisia poltin, toisten annoin elää. Joiltakin leikkasin kädet tai käsivarret, toisilta nenän tai korvat, ja monilta miehiltä puhkaisin silmät."

Naahumin kirja kertoo myös millaista pahuutta kaupungissa ilmeni.

Niinive oli syyllistynyt:

- juonitteluun Herraa vastaan (1:9)
- julmuuksiin sodassa (2:12-13)
- epäjumalan palvontaan, prostituutioon, noituuteen (3:4)

Herra sanoi Joonalle.

"Heidän pahuutensa on noussut minun kasvojeni eteen." kirkko Raamatussa pahuudeksi käännetty sana merkitsee hengellistä, moraalista ja yleistä pahuutta.

Tuollaisen kansan keskelle Jumala kehotti Joonaa menemään.

Ei ihme, jos Joonan olisi pelännyt oman henkesäkin puolesta.

Tuolle tehtävälle oli lähdettävä "uskollinen kuolemaan asti" periaatteella.

Raamattu ei kuitenkaan mainitse pelosta mitään, joten tämä on omaa spekulointiani.

Täällä Suomessa elämme aikaa, jolloin pahuus ja väkivalta lisääntyy, myös meillä täällä Jyväskylässä.

Pahuus lisääntyy silloin, kun todellisen hyvyyden puoleen ei käännyttä.

Kansamme haluaisi ottaa Jumalan siunaukset, mutta hyljätä siunauksen antajan.

Sillä periaatteella ei ole luvassa rauhaa ja rakkautta, vaan lopulta vihaa ja anargiaa.

Roomalaiskirje haastaa meitä uskovina ja seurakuntana, niin täällä Jyväskylässä, kuin aina maan ääriin saakka.

10:13 Sillä "jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu".

10:14 Mutta kuinka he huutavat avuksensa sitä, johon eivät usko? Ja kuinka he voivat uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet? Ja kuinka he voivat kuulla, ellei ole julistajaa?

10:15 Ja kuinka kukaan voi julistaa, ellei ketään lähetetä? Niinkuin kirjoitettu on: "Kuinka suloiset ovat niiden jalat, jotka hyvää sanomaa julistavat!"

Evankeliumia tulee pitää esillä siellä missä ihmisiä on.

Se tarkoittaa avoimesti Jeesuksen omana elämistä siinä ympäristössä missä kukin elää ja vaikuttaa.

Meitä ei ole kutsuttu elämään "kaapissa", vaan valossa ja avoimesti.

Ihmisten ja maailman pahuus tai oman nahan pelastaminen ei ole syy jäädä passiivisena seuraamaan sivusta.

Syyksi ei kelpaa myöskään asenne, "kun ei minusta ole".

Jokaiselle Herran omalle on oma paikkansa, oma tehtävänsä.

Ei erehdytä luulemaan että ainoa tapa pitää evankeliumia esillä on mennä kadulle.

Suurinta osaa ihmisistä ei tavoiteta kaduille menemällä.

Olen sitä mieltä että kaduilla tavoitetaan pääsasiassa vain niitä ihmisiä jotka siellä etupäässä aikaansa viettävät.

Suurin osa ihmisistä viettää aikaansa ihan jossain muualla.

Töissä, kotona, harrastusten ja ystävien parissa.

Sinne evankeliumin olisi löydettävä tiensä.

Sinne se löytää tiensä vain niiden ihmisten kautta joilla on suhde näihin ihmisiin.

Edelleen meillekin on käsky.

"Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille".

Käsky mennä lähelle ja mennä kauas.

En malta olla kertomatta erään ystäväni tarinaa.

Hän koki että Jumala kutsui häntä paastoamaan.

Hän ajatteli että paasto kestää varmaankin muutaman päivän.

Kävikin niin, että paasto venyi lopulta 40 päivän mittaiseksi.

Näin hän siis koki Herran kutsua paastoon ja oli kuuliainen tuolle kutsulle.

Tuon paaston jälkeen hän alkoi kuulla jatkuvasti ja selkeästi Herran äänen.

Mitähän Herra hänelle ensimmäiseksi antoi tehtäväksi.

Sen täytyi olla jotain erinomaista ja erikoista.

Ensimmäinen tehtävä, jonka hän sai oli seuraava.

"Mene ja kerro naapureillesi minusta!"

Mitä!!

Se olikin ihan sama "vanha kehoitus" viedä evankeliumi kaikkeen maailmaan.

Lähtien sieltä omasta jerusalemissa.

Olen varma, että meillä jokaisella on oma "jerusalemmimme" lähiympäristö ja läheiset, jossa meidät on kutsuttu olemaan valona.

Tuon valonkantajan tehtävän voimme täyttää vain elämällä Jeesuksessa.

Kun olemme Hänessä ja Hän on meissä, voimme tehdä sen tehtävän mikä meille on uskottu.

Aloita tehtäväsi rukouksesta ja Herran edestä, levosta, ei omasta yrityksestä.

Jos pakenemme tehtäväämme sen epämukavuuden vuoksi.

Jos me emme elä kutsumustamme Jeesuksen omana todeksi, kansakuntamme hukkuu synteihinsä, naapurimme hukkuu synteihinsä ja läheisemme hukkuu synteihinsä.

Joona päätti paeta tehtävänsä sen epämukavuuden vuoksi.
Hän vähät välitti assyrialaisista vihollisistaan.
Täysin ymmärrettävää, mutta ei oikein.

Jumala rakasti assyrialaisia ja rakastaa edelleen jokaista maailman ihmistä.

1:3 Mutta Joona nousi paetaksensa Tarsiiseen Herran kasvojen edestä ja meni alas Jaafoon ja löysi laivan, joka oli lähtevä Tarsiiseen. Ja hän suoritti laivamaksun ja astui siihen mennäkseen heidän kanssansa Tarsiiseen, pois Herran kasvojen edestä.

1:4 Mutta Herra heitti suuren tuulen merelle, niin että merellä nousi suuri myrsky ja laiva oli särkymäisillään.

1:5 Niin merimiehet pelkäsivät ja huusivat avuksi itsekukin jumalaansa. Ja he heittivät mereen tavarat, mitä laivassa oli, keventääkseen sitä. Mutta Joona oli mennyt alas laivan pohjalle ja pannut maata, ja hän nukkui raskaasti.

1:6 Niin laivuri tuli hänen luoksensa ja sanoi hänelle: "Mitäs nukut? Nouse ja huuda jumalaasi. Ehkäpä se jumala muistaa meitä, niin ettemme huku."

Joona lähti oman tahtonsa tielle.

Hän lähti pois Herran kasvojen edestä.

Herran kasvojen edessä seisominen on kuuliaisuutta Hänen äänelleen.

Kuuliaisuus, aivan liian harvoin käytetty sana, myös omassa opetuksessani.

Olemme armosta pelastettuja, emme pelastu tekojen kautta, emme pelastu kuuliaisuutemme kautta, mutta pelastumme olemalla kuuliaisia Jumalan tahdolle.

Jumalan ensisijainen tahto on se, että uskomme Hänen poikaansa Jeesuksen Kristukseen, elääksemme Jumalan yhteydessä.

Se on iankaikkinen elämä, elämä Jumalan yhteydessä.

Tuossa yhteydessä me varjellumme, kun olemme Hänelle kuuliaisia.

Ei ole yhdentekevää millainen vaelluksemme on.

Sillä mitä valitsemme on vaikutusta läheisiimme ja ympäröivään yhteisöön.

Syntiä ei koskaan tehdä tyhjiössä.

Synti vaikuttaa myös henkimaailmassa, se avaa portteja vihollisen vaikutukselle niin omaan kuin läheistemme elämään.

Tottelemattomuus Jumalan tahdolle on vakava synti.

Samuel sanoin Saul kuninkaalle aikoinaan seuraavat sanat.

I. Samuelin kirja

15:22 Silloin Samuel sanoi: "Haluaako Herra polttouhreja ja teurasuhreja yhtä hyvin kuin kuuliaisuutta Herran äänelle? Katso, kuuliaisuus on parempi kuin uhri ja tottelevaisuus parempi kuin oinasten rasva.

15:23 Sillä tottelemattomuus on taikuuden syntiä, ja niskoittelu on valhetta ja kuin kotijumalain palvelusta.

Meidän hienot rukouksemme ja meidän upea ylistyksemme on lähinnä feikkiä, jos emme elä kuuliaisuudessa Herralle ja Hänen tahdolleen.

Tottelemattomuudella on myös hintansa.

Joona sai kokea sen perusteellisesti nahoissaan.
Ajatellaan hetki tilannetta laivalla.

Merimiehet olivat todella hädissään.
Ei lastia oli heitetty mereen kuin vasta hengenhädässä.
He turvasivat hädän hetkellä siihen mitä toivoivat ja odottivat apua.
Laiva oli merihädässä, laiva oli hukkumaisillaan.
Oli kysymys elämästä ja kuolemasta.

Kuitenkin ainoa joka nukkui, ainoa joka ei nähnyt tilannetta oli ns. ”Jumalan mies ja profeetta”.
Kuka tuota miestä meni herättämään.
Hukkuvan laivan kapteeni.

Voitko nähdä tässä varoittavan esimerkin aikaamme?
Eihän vain ole niin, että Jumalan seurakunta, jonka pitäisi olla valveilla ja huutaa Herran puoleen, ettei tämä maailma huku synteihinsä, nukkuu.

Kysyn nyt itseltäni ja sinulta.
Olenko minä valveilla?
Ymmäränkö että tämä kansakunta, hukkuu, jos se ei käänny Jumalan puoleen.
Huudanko, käännykö jatkuvasti Jumalan puoleen ja pyydäkö armoa tälle kansalle?
JKL:ssä on vietetty nyt pride viikkoa - ylpeysviikkoa.

Kaupungissamme on juhlistettu ylpeänä sellaista elämän tapaa ja ihmissuhteita, joista Jumalan sana ilmoittaa että se on kauhistus ja iljetys Hänen edessään.

Oletko tämän viikon aikana ollut Herran edessä ja pyytänyt armoa tälle kaupungille, sen päättäjille ja sen asukkaille?
Olemmeko me seurakuntana hereillä?
Oletko sinä uskovana hereillä?
Mielestäni me emme ole koko seurakuntana hereillä.
Mielestäni koko kristikunta ei ole hereillä Suomessa.
On liian paljon niitä, jotka nukkuu.
Näin ollen on liian monta niitä, jotka hukkuu synteihinsä.
Herra armahda meitä heräämään ja elämään ikuisuutta varten, ei vain tätä aikaa varten.

Merimiehet huusivat avuksi kuka mitäkin jumalaansa.
Ihmiset ympärillämme etsivät apua kuka mistäkin.
Elämäntaparemontista, uushenkisyydestä, työstä ja hyvästä toimeentulosta,
koulutuksesta, viihteestä, päihteistä, avioliiton ulkopuolisesta seksistä, hyvästä parisuhteesta, ystäivistä, harrastuksista, urheilusta, lääkkeistä, lääkäreistä,
uskonnollisuudesta, ties mistä.

Kuitenkin jokainen noista edellä mainituista ja moni muu asia, ovat tyhjiä ja turhia lähteitä, jollei Herra ole todellinen elämän lähde.
Hyvätkin asia ilman elävää yhteyttä Jumalaan, Jeesuksen Kristuksen kautta ovat turhuutta.
Ikuisuuden kynnyksellä merkitsee vain se, kuka on ihmisen herra ja jumala.

Palaan tekstiin jakeeseen seitsemän.

1:7 Ja he sanoivat toisillensa: "Tulkaa, heittäkäämme arpaa, saadaksemme tietää, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut". Mutta kun he heittivät arpaa, lankesi arpa Joonalle.

1:8 Niin he sanoivat hänelle: "Ilmoita meille, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut. Mikä on toimesi ja mistä tulet? Mikä on sinun maasi ja mistä kansasta olet?"

1:9 Hän vastasi heille: "Minä olen hebrealainen, ja minä pelkään Herraa, taivaan Jumalaa, joka on tehnyt meren ja kuivan maan".

1:10 Niin miehet peljästyivät suuresti ja sanoivat hänelle: "Miksi olet tehnyt näin?" Sillä miehet tiesivät, että hän oli pakenemassa Herran kasvojen edestä; hän oli näet ilmaissut sen heille.

1:11 He sanoivat hänelle: "Mitä on meidän tehtävä sinulle, että meri tulisi meille tyveneksi?" Sillä meri myrskysi myrskyämistensä.

1:12 Hän vastasi heille: "Ottakaa minut ja heittäkää minut mereen, niin meri teille tyventyy. Sillä minä tiedän, että tämä suuri myrsky on tullut teille minun tähteni."

1:13 Miehet soutivat päästäkseen jälleen kuivalle maalle, mutta eivät voineet, sillä meri myrskysi vastaan myrskyämistensä.

1:14 Ja he huusivat Herraa ja sanoivat: "Voi, Herra, älä anna meidän hukkaa tämän miehen hengen tähden äläkä lue syyksemme viatonta verta, sillä sinä, Herra, teet, niinkuin sinulle otollista on".

1:15 Sitten he ottivat Joonan ja heittivät hänet mereen, ja meri asettui raivostansa.

1:16 Ja miehet pelkäsivät suuresti Herraa, uhasivat Herralle teurasuhrin ja tekivät lupauksia.

Joonalla ainoastaan oli vastaus tuohon merihätään.

Koska ainoastaan Joonalla oli tieto ja ymmärrys elävästä Jumalasta.

Toiset vain arvuuttelivat.

Joona tiesi kuka on tosi Jumala.

Hän tiesi millainen Jumala on, Hän tiesi että Jumala on maan ja taivaan luoja.

Hän on elämän lähde

Vastaus

Meillä uskovilla on vastaus.

Meidän vastauksemme on Jeesus Kristus, Jumalan ainoa poika.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on elämä.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on yltäkylläisyys.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on turva kuoleman hetkellä.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on vapautus synneistä ja riippuvuuksista.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on parantuminen, sielun ja ruumiin vioista.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on puhdistuminen kaikesta saastasta.

Vain Jeesuksessa Kristuksessa on todellinen apua ja ratkaisu tämän maailman ja maamme hätään sekä ongelmiin.

Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille.

Mene omaan maailmaasi.

Mikä tuo maailma onkaan.

Koti, naapurusto, kaverit, työkaverit, koulukaverit, sukulaiset ja aina sinne maailman ääriin asti.

Joonalla oli vastaus.

Tuon vastauksen kertominen tarkoitti sitä, että Joonan oli oltava valmis antamaan henkensä noiden toisten ihmisten tähden.

Voimme nähdä tässä esikuvan Kristuksesta, joka antoi henkensä meidän syntisten ihmisten tähden.

Me pelastumme vain ja ainoastaan sen tähden, että Jeesus antoi itsensä ja henkensä tähtemme.

Jeesuksessa olemme turvassa ja pelastettuja.

Käy miten käy, niin hyvin käy, vaikka henki menisi.

Näen tässä myös toisen esikuvan, joka haastaa minua ja meitä kovasti.

Joonalla oli vastaus siihen miten merimiehet voi pelastua.

Kertomalla rehellisesti vastauksen hänen oli oltava valmis antamaa henkensä.

Sinulla ja minulla on vastaus, mutta panttaammeko vastaustamme?

Panttaanko vastaustani, panttaanko evankeliumia tältä maailmalta, sen vuoksi että oma nahkani säästyisi.

Etten joutuisi kokemaan halveksuntaa tai häpeää Jeesuksen tähden?

Olenko kuuliainen Jeesuksen käskylle vai pakenenko sitä?

Jumala auta meitä olemaan vastauksesi tälle maailmaa ja kertomaan vastauksesi tälle maailmalle.

Auta kertomaan se siellä, missä se tuntuu meille olevan erityisen vaikeaa.

Auta kertomaa se läheisillemme, kaikille niille, jotka olet osallemme antanut.

Auta meitä olemaan kuuliaisia sinun äänellesi.

Tätä tehtävää meidän ei tarvitse, eikä pidä tehdä yksin, sen me voimme tehdä yhdessä.

Mutta jos me teemme sen yhdessä, tarkoittaa se yhdessä olemista.

Se tarkoittaa yhdessä tekemistä.

Se tarkoittaa yhdessä rukoilemista.

Se tarkoittaa yhdessä toteuttamista.

Se tarkoittaa yhdessä Jeesuksen luokse kutsumista.

Se tarkoittaa toistemme kuormien kantamista.

Se tarkoittaa toistemme puolesta rukoilemista.

Se tarkoittaa lähtemistä.

Se tarkoittaa lähettämistä.

Siksi on seurakunta.

Siksi on uskovien yhteys.

Yhdessä seurakuntana voimme antaa vastauksen tälle hukkuvalle maailmalle.

Lähtien kotiovelta, aina maan ääriin saakka.

Rukoillaan yhdessä...